

۱۷۱۸۸
بانگِ انقلاب

رجوڑ کا شمیری

شیخ غلام محمد سائنتا جران کتب
والکان قزل منزل مایسمه بانسارا میرا کدل سینگ

DATE LOANED

Acc. No. _____

[illegible]

بانگِ انقلابِ کشمیری

مصنف

عبدالستار رنجور، عظمیٰ کشمیری کیگام پلوامہ

پبلشرز

شیخ غلام محمد رینڈ سنز تاجران کتب

و مالکان قرآن منزل المسمیہ بازار امیر اکبر لہر ننگہ کشمیر

قد و گیسو میں قیس و کوہ کن کی آزمائش ہے
جہاں ہم ہیں وہاں دار و سن کی آزمائش ہے
غالب

۱۷۱۸۸

اعلانِ ضروری

اس کتاب کے جلد حقوق بحق شیخ غلام محمد اینڈ سنز محفوظ ہیں
جو شخص اس کتاب کو عزو یا سالم طور چھاپنے کی کوشش کریگا۔
اس کی غیبت قانونی کارروائی کی جائیگی۔

(درجنور کاشمیری)

نمبر	مضمون	نمبر	مضمون	نمبر
۱۸	پیده گزده سمار نو	۲۸	غزل	۸۱
۱۹	یزه دکن ارمان سون	۲۹	امداد باهی	۸۲
۲۰	ظلم بیداد و خلاف	۳۰	شاعر س کن	۸۳
۲۱	نمود و تقو میانه غریب	۳۱	وفات مجور	۸۵
۲۲	یوه ته از	۳۲	غزل	۸۶
۲۳	لازی آیین اس گوشه	۳۳	انتظار	۸۸
۲۴	اس آزادی ترقی اتحاد	۳۴		
۲۵	سرخ چیکس مزد رس سلام	۳۵		
۲۶	سرخ چیکس مزد رس سلام	۳۶		
۲۷	چیکس مزد رس سلام	۳۷		
۲۸	کاشترستانک خیال	۳۸		
۲۹	خواب	۳۹		
۳۰	ندامت	۴۰		
۳۱	غزل	۴۱		
۳۲	سرخ چیکس سلام	۴۲		
۳۳	سلام به دروازه زندان	۴۳		
۳۴	پنجک بلیل	۴۴		
۳۵	پنجک بلیل	۴۵		
۳۶	ربانی	۴۶		
۳۷	محمد مقبول کن	۴۷		
۳۸		۴۸		

فهرست مضامین

مضمون

شماره

صفحه

۵	غزل	۱
۶	غزل	۲
۸	قومی الفتلاب	۳
۱۰	خطاب به نوجوانان شیر	۴
۱۱	فریاد بلبل	۵
۱۳	فریاد بلبل	۶
۱۷	پنجبرک حالوز	۷
۲۰	سلمانش کن	۸
۲۱	کاشش گریهش کن	۹
۲۵	غزل	۱۰
۲۶	بلبلش کن	۱۱
۲۸	پیام استقبال	۱۲
۳۰	پیام امن	۱۳
۳۱	فریاد وطن	۱۴
۳۸	نو پیغام	۱۵
۴۱	پرستش	۱۶
۴۷	غزل	۱۷

غزل

میخانه ساقی پانه بو پیمپانه بنیت آس
گت کسرمه شمعس پت بو ادا راه پڑانه بنیت آس (۵۱)
منصور آسته مفتیو لد لو داس دارس
گهره مولوی سنده بیه بو لو مستانه بنیت آس
دو کھ قطره بنیت تھڑه پیٹھ یلہ دڑمہ دور وریاد
ادہ خطرہ نیرتھ بے بہا دور دانه بنیت آس
گس یلہ مہ ہویت ادہ سُر مہ گوم بادام حشیش ہند
دل عاشق تہن سلاؤنک سامانہ بنیت آس
نیلہ دیوت مرین پان سرکش لہڑہ کھشش تل
تیلہ ٹھوٹھ چیزاہ چاہ زلفوک شانہ بنیت آس (لوٹھ)
بیشتر لہڑہ آستہ بیشتر تہ ژولوم کوندہ اندر نار

آده یوت سنگین خوان رنگین بانه بنت آس
 تیلده گوهر تحقیق واره بوی پهرس لیل بوی مجنون
 بیلده دیت مه سجدس سجده اده دیوانه بنت آس
 بیلده بیلده مسپدم فان تیلده تیلده پان ملا بدلاهم
 بیه زنده زکس زنده یوز مردانه بنت آس
 هجور پرانته بیه یوتته یوز ورگه آس رنجور
 نو سازد سامان تازه نو افسانه بنت آس

غزل

حقود ووتته دلا ووتته تهود سلاح سامانه بنت نیر
 پروانه چچی دیوانه شمع دالان بنت نیر
 ذاتن زره دیمت پهری خطاب زری اشرف المخلوق
 تهره پایه عالیشان چمک انسان بنت نیر

کابل بنیومت چپوک اگر عامل تزه دکن بن پور
 دوتھ پیٹھ ارادون همت مردان بنت نیر
 بن قطره پے در پے پن پان تراو خطرس منیر
 آرکولن گرز ناو نو طوفان بنت نیر
 سنگرن تہ بالین دیزه پیغام بنیر صبحک واد
 وزه ناو زیچہ مژہ سندره گل اعلان بنت نیر
 دوتھ گند کمر مہنگامراگ مازندر اس منیر
 لٹھ لڈرہ رکھچس رستم ایران بنت نیر
 فرہنگ تہ جنگس دراد در میدان سوان تنگ
 تہو نام سامن پاٹھ پہلوان بنت نیر
 کورین غمن بن مشکل مشکل کشا پانے
 مریم پھوکن دادین دوا درمان بنت نیر
 رنجورہ شکر کہ زورہ پھو لنادتھ تزه کندن پوش

۸
بن پانه بلبل پانه گلستان بخت نیر

عاشق چو سوسو لیو زندگی گذراوه نارس منور
انی ساه ساه آم بخت بی مه بخت گو
بجور

۱۰ فروری ۱۹۲۷

قومی انقلاب

خوش روز پویشن بلبلا دزه ناو قومی انقلاب
پهوله دن بهار بیه آو گل پهوله ناوه قومی انقلاب
بینه سر سبز شاداب خوش پتر مرده گوشت گلستان
دیر اثر بند باران یله بر ساهه قومی انقلاب
هو بهر ایه تر قهرک داده کره لکه رایه دزه مله دو سوه
پیغام سونتک جایجا پهره ناوه قومی انقلاب

یم تازه گل پشراؤست کلم سرو پهلوت جا پلو
 یم نقشه پانے باغوانس لایه قومی انقلاب
 سینک سبق پر میان گوڑه کینک ته حدک جابر پهل
 دینک ته دهریک نیای شک ژله ناوه قومی انقلاب
 یته لار تته بیه برار دوده دار لاکه ژرگب شال
 سهه رانه بون بیه روس یکسان تهاوه قومی انقلاب
 دوتهل قدم بن شیریز تاخیر مرگز وین مر کر
 سرمایه داری بوندکر فوژراوه قومی انقلاب
 رنجوره چھک اکھ زنده دل وین کیازده تهاوه نه نه لایان
 انی چین مقصد اسه تی انزراوه قومی انقلاب

خطاب جوانان کشمیر

دلا دارو ایو ساری دیو دل شہسوارن سیت
 سلاح سامانہ گنڈتھ پھوپھو پکن وین زور دارن سیت
 مرن بہتر ڈرن کت وین ورن منظر مہ سندی غم
 پھو حسرت بوڈ مصیبت یں بسر بد روزگارن سیت
 پہچستی نامرادی تیں میس ضعف آسہ ایمانس
 گندن گندن شوبیا اندر بہن وین نابکارن سیت
 دلا دارن تہ بہد ورن گندن آسان پھو دریدان
 ہنگن تے ملنگن کام آسان سنگھارن سیت
 اکس محنون صفت بیدار طہ ہشیار انسانس
 پکن پزہ قومکن اربا بنی پتہ ہوشدارن سیت
 بنو ترکی جوان افغان ایرانک پہلوان ہیو

کرین جنگ چھوہ جہاد وئ ظلمن سرایہ وارن سیت
 امان وینکن سانن شہید ریدان حقس پت پیو
 لڈن سانن صحابن پیو بڈن ظالم کفارن سیت
 و تھو منعلوم قومک جھنڈہ ہست نیرو بمبیدان وئ
 چھوہ دمدار قومک غم کھیو غم خوار یارن سیت
 حرف تراو تھڑہ کیا رنجورہ چھوہی علی ثبوت وئ دیون
 صرف قومس پتے کر زندگی کچھ سرشارن سیت
 ۳ اپریل ۱۹۷۷ء

فریاد ببل

دنان ببل چھوگل بیتھ باغوانس نالہ زاری کیا
 چھوکے علی چشم والی تھہ آسہ پیٹھ ایثر خوری کیا
 اڈین پوٹن برو تھ گودا ڈگت بد تھ مردہ بشر حیران

اڈین زنگا دتوت رنگین گلو ہر شرمساری کیا
 بین رنگین دین رنگین گلن بہند خارہ کوتاہ اوس
 ژنگ اڈہ پھیل تہ کینہہ چلمت کرک گل سنگساری کیا
 چہہ پانثرال کا دکرس مردہ مازس زن هجوم تراوان
 غزین پیٹھ کریمن بہند پائٹھ یثرہ سرمایہ واری کیا
 لگر خو گرگت دامہ نبر درامت چہہ زن لوٹس
 لوان دیجن اندر سبترت چہہ لوٹس لاکہ ساری کیا
 ژریو کہ کھیتہ کرہ خالی پن اکلی کرک مضبوط
 یمن ژورن تہ بدماشن بڈن ہنسر رازداری کیا
 یکے بعد دیگرے باغس کران غارت ژٹان پوشن
 مبردار نابکار ظالم تہ جبار و یلدراری کیا
 مہربانی حکومت حکیم سلطانی فردوانی
 نے لچ رامہ ہونین آجہ تنے یثرہ خام کاری کیا

دھیم سرتازہ کی پوشن حزان سورتہ گمرا حاصل
 چہرہ دن باد بہار ستم کران بیتہ انتظار کی کیا
 چہو کے رنجورہ بیل و صفت گل پیما ژہ کرپاں
 بہت خوشبو گلابی عطر چہک باغس ژوپاری کیا
 ۱۹ مئی ۱۹۲۷ء

فریاد بیل

وارث گلشن چہرہ بیل داوہ لگمت کر نظر
 داوہ سائبش جہر پائش باغوانس دن خبر
 میانہ زیوہ تش باغوانس دنزو ساروی حال حال
 دھیان نہ میر گلشنک ہتاو کہ گلن ادی زوال
 کما و ژای باغس توی میتہ بیلو تل شور و شر

واوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر

کیا عجب رنگین و اعلیٰ باغ سون فردوس زن
خوشمار و لوق فضا رنگین گلو بمز بر چسمن
عشر تک ایام چھاوان ژور دورک جا نوار

واوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر

قدر تک دیوار باغس کیا کرتہ بالا تری
دیوان شہمار و اثر و پیرہ درجن و پری
بلبلن امر کمن مگر از حد غسمن کرمت اثر

واوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر

یہ کھیو پر دیوتہ پانچونو چہ پرانن ہند کلام (پدیتو)
غیرتے بیگان چھاوان باغ پنن پیٹہ ترسم
تم تلات بیتہ دیور اسس جیران دیوان اندر

واوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر

نا تو ان بے علم تے بے کسب کیس بے ہنر
بلبلن ہند کاروانا باغہ منترہ نیران نبر
چھوٹی رتہ معلوم پہک پوان بیرون جہان منترہ

داوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر
باغہ کس جانا درن ذمہ دار باغک باغوان
لو کہ کس پوشن حفاظت لولہ سین یس ہوان
شاد و خوش آزاد بلبل روزہ تہہ چین اندر

داوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر
جانوارن منترہ سہاہ بلبل چھوٹی عالی دماغ
خوش مزاج نے آہن انتہہ رتہ ہارین پوشن بارغ
روشہ چھاوان لوبہارک خوش ہوانازک جگر

داوہ سانس مہربانس باغوانس دن خبر
شور و تہو منترہ گلشن بلبل کران یث نالہ زار

والی عالی حشم گلشن پناه کرتن هشیار
با فصاحت بوزناوتن حال سائن چپی در نظر

داوه سانس مهر یابش باغوانش دن خبر
در تهر غم بلبلن هند دل گمت از لب رنجور
طالمش جانادرن هند لرزنی کر نک قصور
قهره چین گولن یکن کیا، نالتوان دایره سپر

داوه سانس مهر یابش باغوانش دن خبر
وادی کشمیر حینت خوش نظیر ک باغوان
بس چپوش نش با ادب روزنه ده حالاکر بیان
بلبلن رنجور دن منظره منی هند چاره کر

داوه سانس مهر یابش باغوانش دن خبر

پنجرک جالوز

روزِ ناکا نهنه بوزِ نابیه میانه در دُک داستان
 نهارِ ناکا نهنه چاره میون آواره چھوس در قید خان
 جانوارا جان اوس خوب صورت سنہری
 خوش یوون اوس توتھوی تھوسارنی آس ل برما
 ناگہ سبزارن بو پھیران گلشن اوس دھے
 در اس دھہ اکہ جایہ اکہ تام نظرہ آم گلستان
 تھہ گلستان اندر رٹو نم دین تامت قرار
 بول بوشا آ بشارن منز بو اوس تھو کران
 کار پچھ تل تراو مٹرا آسم بو اوس بے خبر
 غفلتچ نندر گئیم غالب بور دوس بیگمان
 قلقلہ ہیو گوم گوشن گوس بیہ تامت ہیشیار

چشمه مُشر را دُم و پهُوم تامت بو لگمتوقیدغان
 یَم بوردو مَتو اوسنس تسم پنجره هتیه ژمونس کیتنه
 اگ خریداران بو هتونس مئل ته تهونس قیدغان
 دُن زنگن زولانه چهم بیه کند پرن دت تهوپا چهن
 یینه بو یته پنجرس لگوس تنه چوس گمتو یژ ناتوان
 چهم کلیمشر زیو کفن چهم زر پیت پهُوس اُن گمتو
 بیلده گفتریم تیلده ما پوان پهُوم پهُوس مران بوزابان
 چهم تنه آرزو بیه و دُن پرن کده ما بوداش
 چهم امید دُن تیره ما بیه فیره ما در بوستان
 پهُوس سنگینس منزله ته پهُوسه فیرس کن کن مه وار
 بند گمتو پهُوس کیا ونه آسم خیال کم کم و هقان
 بوله ما که حاله چهم ژبهٹ تاله پیٹھ کد مشر غمن
 یاژ بچه چهم ضایه گیمیت های وای چهم متم کران

چہم صفت اکہ ٹھول سونہ چہوس بو تراشا ہر صبا
 سوی صفت نے اسہم نتہ واتہ ہم مایہ نہ زیان
 یئم خریدارن سور گین و یارن بوہمتو مثل چہوس
 کھیو نفع تنہ میون تنم نیہ مثل بوہتو نس پنجرہ سان
 حال دس سر بسر یش کال کر کسی زارہ پار
 عار اضا ف چہوسنہ سنگدل دراویتہو ناہریان
 دن دپو کسی تراو تم یلہ روز دپو تم ازہ پگاہ
 اک حرا مزادن دپس تام دای ہرگز زاہ مہ مان
 چہوس نہ نقل لیو دوان سوی میون دشمن درادنو
 پیش دویہ اکہ لش تر ایہ تیوتہہ حال بدیتہہ منگہ امان
 خون ناحق چہوس بگر دن بیل گناہ یین بار میان
 بیزہ ناہیہ دودھ زینس پھیرہ نا دویہ آسمان
 فکر وفا تو چہوس گلان رنجوریتہہ پنجرہ س اندر

آس و ن تنگ یا کر و میون چاره نته بوماره پان

کثیر بیعنا مه امر لشر کے متعلق ۳ جون ۱۹۷۱ء

مسلمان کن

مه دُچہہ قهرس عذابس کن اگر ایمان کامل پھوی
 کرن قومک تہ وطنک دوتہ فلاح بہبود حاصل پھوی
 اگر اولاد اذر چمک ژہ جوہر امتحانک باؤ
 مه کھوژ نارس تہ مزدوس پنن اللہ ژہ شال پھوی
 ولا کرو تہ سلاح سامان تل ہمتک کمر بند گنت
 بالہ چارس کلکس قومس ژر هلکس زانگان قاتل پھوی
 بنیت اکھ اشرف المخلوق ژہ نش ساری بچین خصلت
 کہالت تراوتہ دوتہ تھد دُچہہ گنت ماقوم غافل پھوی
 مکار مکرچ فسون سازی پران قومس کران گمراہ

و پھون قومک مخالف بوڈ منافق کس یہ جاہل پھوی
 یقین نہوتازہ ممکن بن ژہ سستی نامرادی نژاد
 یہ مشراؤ نام ناممکن دس ہنزلیں ژہ باطل پھوی
 تضکین تہو دتہو قلم تل غیر تک قومک مقدر بن
 لیکن نقدیر مستقبل ہیو چھن تدبیر تابل پھوی
 کلام اللہ گواہ حامی غلامی کرنے اسلامن
 مٹیوک معنی ثبوت ہاؤن بناؤن قوم عامل پھوی
 پھوکھے رنجور فاروقی ژہ دتہہ غم خوار قومک بن
 علم بردار قومس پیشرو فاروقی عادل پھوی

۷ جولائی ۱۹۴۷ء

کاشرس کریتس کن

باغ ژہی پھک باعوان ژہی گلشنک گلزار ژہی
 ای زمیندار کیا امین آستہ کمین نادار ژہی

گرہ پینے سیون ته زیون دراوی کوه پیدک عزیز
 چیون امانت دار سرکار بوڈ ویاست دارژی
 کرد چرت پتھ بر ونه لوگت جسته بچه بانڈ فاندرس
 بوزہ ہاکھے آسہ ہاکھتا خواجہ دنیا دارژی
 دیار ہارتھ مقدس پیٹھ کیا گوئی لاچارہ گوک
 کم خسرچ بالائین او سک کفایت شعارژی
 بوز گلوا و شر بوفرقان ولا شرفو
 کیا کردت اسراف کر کر چیک گمت لاچارژی
 قرصن ژٹنس پیٹھ گندھ چیک ہل دھچتھ قرضک مثر
 محنت ترا دتھ فوطہ مولہ و نہ دراکھ در بازارژی
 پانثرنی پانثراہ دتھ نشہ سودر بند چھے برات
 کم عقل ناہنم دراک اودہ گوکھ میتھ لاچارژی
 کتھ کوکر ژاد رکنتھ ماقصر نہ نشہ آزاد گوکنتھ

لرزہ قرضہ کہ چہک گنت دن خستہ مضطر خوار شی
 ایتر ترا دہتہ پندر ترا دہتہ دورہ ترا دہتہ چہک گہن
 در بدر صبح شام پھیران بے کتب بے کار شی
 کیاہ کرتہ حاصل پرتہ ماعلم روڈک بے خبر
 سارنی یتہ نیر ہکھ بریو نہتہ برو نہتہ علمبردار شی
 رشوہ خورن ام ممبر دارن تہ ہونک تتہ بدل
 ذیلدارس ظالمس کیوت تیز گرو رہدار شی
 بے علم نے آسہک دن کتہ بکار ادسوی دکیل
 یس وکیلس روز روز ادسک گرٹھان ہتہ دیار شی
 علم پر تعلیم پر کینہہ کام یا کینہہ قصب کر
 علم پہوی دولت تہ یتہ علمس کرکھ دیوہ ہار شی
 وارہ چانے گل پھلان اس نو بنو ماچھے پچھان
 تم لو ان لکھ تہ پتہ پھک وچھان یم خوار شی

فرقه ما عالم ته ظالم کل زده کن محتاج آس
 سارنی رزق رسان ادک گنجش شهرارژی
 بوز قومک پیشرو اجباب و ننه گوشش هتاو
 نوش دل باهوش بن تهنزن کتھن کن وارژی
 اله بان تل و ته گنگل کر سونه ته آوی برو نه پچه
 هرده رطه در دوج مزدیر چھی مختس و ته لارژی
 گند کمریمتک و ته آته ز راتس کر کسای
 یڈ کرک حرکت لگی برکت و پھک در کارژی
 رنج ته سختی محتاه یڈوی و چھت و بن و چه بهار
 بلب لایو گفر بگلشن لاگ و عوادارژی
 روز خوش ر بخوره آخر بوز کیا پیغام آو
 وقت ووت گو بخت چیون بیدار بختا وارژی

غزل

گلرُویہ ماتھوڑ صایہ گل تُل تھد نقاب ای نازنین
 گوڑیر فرحت مایہ سُل چیم دل شتاب ای نازنین
 بیل گلن اکو کران - گل کیا رنگارنگ رنگ کران
 بمبرن چہہ نیبرزل بران یثرب حباب ای نازنین
 جانانہ ازیکھنا بمن - پتہ لالہ زار س پھل چمن
 یم گل وچھتہ چیم دل برن رود مہنہ تاب ای نازنین
 امہ مسو لے زن مس چیموت ہیہ آہ ولہ شک پمت
 باغس وچیم جاری گوشت بوی گلاب ای نازنین
 قمر لو کرن مہو بول بوش بیہ پوشنولن آوہوش
 امتو گلن نیرتہ چہہ جوش دندک حباب ای نازنین
 تکیہ کر تہہ بسمل کرد تہہ پھل و گل کمان کیا برو تہہ

ترا دتهه رنجور زری بند کرد تهه حُسنج طنابی نارین
 ۱۹ گشت ۱۳۷۷ هـ

غزل یلبیس کون

دلبر و دل کردلادر جان کر جانانه کر
 زلزلس اندر مه روز و تهه دل بدل کیسانه کر
 یلبیلا چهوک در گلستان گل کران چهوی انتظار
 سُل چهه و نکسُن تُل قدم تیز سُنیلن دیوانه کر
 پوشه چین ما وان تنبلا وان چهک گلن
 چهک زه عاشق لاگ معشوق منو شمع پُرانه کر
 گل کر تهه مسخور کم افسون پر تهر تیج تیج کر تهه
 وُن دوان گیه محو گل بیه نسن حتی افسانه کر
 زنگه بیل پوشنول کستور قمری کاده پوت

چاکن وردش گبیہ و چھتھ حیون تے دیوانہ کر
 ناتوان صیاد لاگت پھوی زھلس زاکان نلس
 ڈیونگ پنے تل ڈینگہ تل پن پھوی پن جس پانہ کر
 رل وچیم نارس تہ شوس میول گمتو دل کر قوی
 تل دئے دشمن مخالف جل صلاح سامانہ کر
 ڈرمہ سرگز دشمن ہندس عذابس کن مہ وچہ
 کر بینول گکرایہ وزملہ داد کر طوفانہ کر
 کرتیو تھوی باران یوتہہ وہرا تھ زن برسادہ رڈ
 برصفا ام ہتقامت ہمت مردانہ کر
 یاسکند بن دویم اسفندیار یا کیقباد
 یازہ بن جمشید ثانی جہاہ حشم شامانہ کر
 یازلیخا لیل یا شیرین یا ہسیہ مال بن
 ناگرای و سہ ناگہ بل شر وئن شر وئن زہ رنہ دامانہ کر

فیره یس سیه لش چمه پام یس نیره بر یوننه اویش پهنام
دل مه مار بهت مه مار کانه سوچ پننه پانه کر

خسته چمک رنجوره گو متوبسته در وام بلا
دستگیری دته ره نین مشکلاتن پانه کر

۲ ستمبر ۱۹۴۷ء

پیام مُستقبل

مبارک باغوانا ورحمین ایبه جلوله ماران بوز
نوی اکھ بیللا ایبه درگلستان گل چہ پیاران بوز
یمت اندیشمنی جن ویری دیو و ملک ساری
گمت الہام اخی کنت نوکٹمن شیرخوارن بوز
امس منطلومہ سند آکو دیان عرش برینس وات
یہ سرو نو اسمانگ محسن اک اہل کارن بوز

بزمِ خونِ ظالمینِ بُندِ دُنِ لَدُنِ جنگِ آسِهِ ظلومش
 چهُ موتکِ پیالِه آخرِ چیونِ بَمِنِ سرمایِه دارنِ بوز
 گر خُنِ غیبیِ ندا نصراً مَنِ اللّٰه دُنِ پهِسارِ دُکَمِنِ
 پَرانِ فتحِ قریبِ دُنِ پانِه بوز کَمِ جانوارنِ بوز
 کوهنِ آله آله زمینسِ کُهرِه بَمِیولِ آسمانِه دَسِه بارانِ
 خودیِ بُندِ آبِ کرِه سیرابِ آرَنِ اَبشارنِ بوز
 تلاطمِ سختِ تیشِ تارِ یکِ تنگیِ آسِه دِشوارِی
 ترغبیِ برِ پا قیامتِ زنِ زمینسِ تارِه چارَنِ بوز
 فلکِ برِ سادِه آتشِ زنِ ملکِ آسنِ صفِ اندِ صفِ
 کلنِ زیوِه طوطِه گفتارنِ دُلنِ حسِ هوشدارنِ بوز
 عدمِ گزِه دُنِ نظامِ نارِ سا آثانِه فانا مَنسِر
 قدمِ بُتِه ترادِه جمہوریتِ صدمِ ایہِ سنگخارانِ بوز
 کِبالتِ ترادِه تہہ رِجورِه دُنِ یُدویِ دلاورِ چپکِ

سلاح سامانہ گنت پھوی پکن سیت زور دارن بوز

۸ اکتوبر ۱۹۴۷ء

پیام امن

اکتوبر ۱۹۴۷ء کے فرقہ دارانہ فسادات صوبجات بنگال بہار
پنجاب کے متعلق کثیر لوگ کو پیام امن و اتحاد کے طور سے نظم
مذاکھی گئی۔ ہندو مسلم سنگھ اتحاد زندہ باد زندہ باد

روزِ بوی
دل ہشار بوی تیار قومس بچاؤ و کاشرو
یو تھنہ ہرگز ناو و طنک مندر چھاؤ و کاشرو
ہملتک نار یو تھنہ ظاہر گر تھتہ کرہ و طنس خراب
تصا باتن ہند اثر قومس مہ تراؤ و کاشرو
حیرتکیم جامہ کڈ تو کامہ دیو ماوہ و ژار
غیر تکہ دریاوہ منرو توہ پان ناؤ و کاشرو
کیسہ تراؤ و سینہ تھاد و صاف از بعض و عناد

دین و دهر ملک ز راه حسد هرگز نه نهاد و کا شترو
 کم همت در غم گمت اظهار اثار و فساد
 بزدلن بیون تیسمن غم مہ پاؤ و کا شترو
 واته کر مارن ته مارن خون آدم بیگناه
 استن پیند یا سلمان بیکه بچاؤ و کا شترو
 پیند ته بیکه ساری سلمان پانه وان چپوه بای بای
 یهنت ز اگو آکه کسی لول باگر او و کا شترو
 فرقه بندی خانه جنگی بیت بنگال گو خراب
 حال پنجائیک بهارک یاد نهاد و کا شترو
 کز بلائے آسمان آید کجبا خانه غریب
 بے سرو سامانه چپوه جس ہوش نهاد و کا شترو
 را جلس مقصود کس نفوذ یک دوت تو مک جہاز
 غم کھیو ساری سمو بوٹہ لاگہ ناد و کا شترو

الفتک میخانه مالامال پیته آمت ره بخور
 تخر و تهر ساقی بنیو پر ته کینه چاد و کاشرد
 ۱۲ اکتوبر ۱۹۲۷ء

فریاد وطن - موج کشمیر

خوبصورت ہمیں حسین چیم نازنین ساری دیان
 ناد جنت بے نظیر چیم و شہس اندرونان
 حسن و رعنائی تہ رمز کین بوجہس ہر و لرزیز
 خوبین پیته چیم گھران مشتاق کم کشورکشاں
 چیم شفاعتک پیالہ در دست زندگی ہند داورس
 دلخیزین خستہ جان داووق لمے شس بلان
 دینہک بدبڈتہ مہندک مغربک سرمایہ دار
 ساسہ بدلک دیرھتھ وئرھے سلائے چیم یوان
 دودھ گذران ریتھ گذران کینہ یہان دون ژون ریتن

یم یوان تم سارخی کن چیس رث و نظرو و چھان
 شہرتہ بیار اولادیتھ اسس بتن پوزا کران
 خاصکرلیہ سون گھرو دوت سیدن ہندکاروان
 ہل گنڈتھ خدمت کریم تھتھ کاروانس یڑھبرم
 دایہ پون مے کرامیرن تہ فقیرن ہسر زمان
 غوث عابد علیہ اولیار اللہ تہ خاصان خدا
 مختصریتہ انگنس میانس اندر ساری بیان
 شیخ برہن پار سادیو تامہ نس پروردہ گے
 کہونہ رچھمت چہم و کھتام ہندتہ سکھ بیہ سلمان
 شیر چاوم محبتک تاثیر سمہ رازک بنیوک
 وثرہ والنجہ ای از تام اکھ اکس لون باگران
 اس از تام مذہب بن پن کران بیون پیروی
 لیکن از تام کینسہ کن کراوس کاہنہ زاہ ہوان چھان

۳
برسینه وارت سپرہ کنہ رُو و ظلمتین تیرن دُو پے
میان اولاد ہندو مسلمان سکھ رتھ میلہ پکان
فرقہ بندی فتنہ سازی پیٹھ پیو کر تہو روا
حق سلامت وارہ تہونک سازندہ در بیت الامان
فرقہ بندی خانہ جنگی سیت او قومن زوال
تہو پیوتی در نظر یہ رُو و در امن و امان
دُتہ ہندوستان پاک تانس اندر خانہ جنگ
بتہ مے نش چھپنہ دانتیم ای ترا دتہ غان ومان
سوی توقع و بخش بیہیم اگر تھاو و قبول
ہندو سکھ روزن رتھ میلہ تہو بیہیم مسلمان
پہمک نصیحت تہو نہ راہ غیرن سمن بیہیوت ان
چہسین باژن شورن کنن لویہ عرینی کران
شرحہ کیا کتھ خیرہ نشہ توہ غیرہ نہ سنگتو سجات

نس کڈکھتہ اچھ رتھتہ اوس لیس روٹھہ زونان
 خانہ داری توہ کرد وین پانہ پتہ پنس گھر س
 یو تھنہ بیہ جاگیر دارن تل دیون وین میون پان
 اسی کیتاہ غیرتے بیگانہ از تام بیون بیو لوی
 کڑتو اسیہ پیٹھ حکمرانی تہ آخر گے گلان
 تل متو سراپہ مے نش نیو متو تھو وراقت دار
 رو و تم عیشن ارا من منر شراب دس چوان
 خانہ داری غیر و می از تام کڑ سا پنس گھر س
 و پھہ ہساری خود غرض بیگانہ ظالم بد گمان
 کیسہ ژہورا پائے میون ناہ پول کیم میون نفس تن
 گہنہ زیور تام تم لوٹڑ بہ اس لوٹت لوان
 پتھ نین ادرہ نین دو مے اس میان کاشر شرمار
 تیوتہ اتو غارت گرد فرطوز کر سون نماند ان

زخمِ دُرکِ رُئیتہ کالہ وندس اوں بٹو ملکن بچیت
 تنہ تہ آسک جیلہ کٹر کٹر لوٹ بٹم لوٹ کران !
 گو گس خوش تہ آس من سزمتن دودہ رات ڈاکھا
 تیو تہ جکتہ جو رتہ تہ دُون قوتن تہ ماچکٹ ٹہ بنان
 نال دلمت غزبن چمک زال افلاٹک ژوپار
 زچہ تہ میچہ باپت دوس رتس مین ہند روح ترسان
 جندہ وک وک رو دیم رُئیتہ کالہ وندس تیو دودہ
 ضایہ گیت مایہ پارین رہ دودہ گلن منکران
 ڈنڈہ ٹہ ہی چمک پتے جاگیر دار سر ملکہ دار
 ساز شو سیت خون چوٹن چمک دودہ ریشوتستان
 چمک تعلیم یا ہنتریم بے خبر تھاوک دودہ ہے
 بے علاج و بے فضا کیتاہ مران بے آج نان !
 ہم ہنر مندس آس تم گہہ کامہ باپتہ در بدر !

کامہ کارس چہا مزو کس پور زاهد اجرت بستان
 فکر و فاقن منظر آن یم یا چہہ رست پیچہاں کران
 الہا کہ کھتہ چائے ٹیٹھ جیتھ دن پہیم دودہ کڈان
 بریمو کھتہ ٹیٹھ دودہ ادہ کریمو جیس دودہ لوک
 ژر و ن کیا بیزہ فایر میون ظلمک داستان
 کاہنہ نہ بوزان عار الضاف نیو کمود یو ور ٹیٹھ
 چہا اس مظلومہ سندن حال کاہنہ مزورس کن و چہان
 ظلمہ ستمن ہند شکا ریم گبیہ دویہ و چہہ رنج یو
 فاصہ سوزک ساسہ بد پر و ن نہ با پتھ حبیلخان
 یوز ظلمک گوب گمت چہک سور و اندر چہک پتے
 زور مسکین تہین دن ظالمین گردن و نان
 آہ و زاری کھت اس مظلومہ سندر آسمان
 دوتہہ جہنم دیکھ زادیے انسان یوت اکھ نوحہ خوان

پھاٹنا ویم اوش کوہن بالن پنین غم دو کہ ورت

لیں چھوڑ مشہوریتہ اقومی شعور ^{بجور} خوان

۳ نومبر ۱۹۲۷ء

نو پیغام

دلا دوتھ کر سکھر سوئے فلک پرواز تراؤن پھوی

نوس دوس اندریتھ دوتن نوی فینا بساؤن پھوی

یہ تہن دسواس تراوتھ تہہ دلیرن سیت کرتھ داس

خودی انسانہ کر پیدا تھو دوی بدشان تھاون پھوی

شربتہ زنجیر دراکھ جیرچ طناب صبرچ تبر وایتھ

کرتھ مسما ظلمک قلعہ دوتن ظالم گراؤن پھوی

اصول کین بنیوت توپ چھک بیدگرت پنجوف

اعظم بزم بن تره وُن دشمن اگر یکدم دُڑا وُن پهروی
 کمو شکل عمو فکر و ته تفریقو تره وُن ترا و یو که
 مگر دشمن پته پهروی و ونه پنه چرپانه تها وُن پهروی
 چه پانثرال کا و انسان کھا و تمی خوشخوار بن بست
 مقابل لگ تهن دکه چنگ وُن هرگاه بچا وُن پهروی
 شالین پهروی بن لبین دویم غازی کسالا هیو
 پنه پان یتنه بهالسن منز اگر آزاد تها وُن پهروی
 و نسیامت اچن و ننه تھوپ کرگ نیم دشمن گمراه
 سو ظالم بندر مو تچه تھاپ تھاپ ت ا و ساد پهروی
 سبق یون اتحاد پهروی سٹا وُن نا و تفریق
 لکن نش حبتک پیغام حل حل و اتنا وُن پهروی
 قریب آستنه غریب حد که جنون اوس کرمت دور
 و نته پیغام نوپالش انتھ نزدیک تها وُن پهروی

دنیستام بوی بالیس جلیستن و شمن بنا دمت اوس
 صلاح و زه و دان کرته زن شیرشکر میور لاون پھوی
 اکس کورس اندر گره سہہ تہ زھاؤل تریش چہون کجا
 تیوتھوی غالیس تہ مغلوس کنوی یکسان بناون پھوی
 امیری تہ غیری تکرہ نولہد پور و ترا د تھ
 پھوی سکین غریب مفلس تناس وؤل بناون پھوی
 بناون شان و طنک پھوی دویم رشیاتہ چینا ہیو
 تیوتھوی صنعت تہ حرفت تجارت دن چلاون پھوی
 نلہد رنجورہ کیتاہ رنج تہ خواری گوکھ وکن آزاد
 مبارک پھوی رتوی اوسک رتوی گلزار چھاون پھوی

پرستش

خیالِ زر پرست

مال و دولت چہس نے کیا لعل و زر گو ہر نگین
 شیشہ لاکتہ ستھ پہر چہس ہنگہ جابن کیاہ رنگین
 شیشہ کھار آسین بنین بر میل شرین کافی زمین
 ناؤ چہوس ملکس اندر شہور بوڑ محمد امین
 لوک وٹن کیت ش بن ہند گر گھس چہس رہار
 نیرہیلہ سیرس شکارس چہس پن موڑتیار
 زیب تن آسان دوہے چہس نال جامہ زنگار
 چہس بڈن سیت کارو بار ملکس چہو نامی کو مھدار
 چہس چہین تعظیم ساری چہس سٹھا عزت کرن
 کیا پٹہ عالیشان انسان چہوس بو تمسی پتہ مرن

جواب بہ زیر پرست

بوز ما انسانہ کہتہ بے ہودہ گو لک کہم شرن

کیا کروک دیوانہ دنیا دارہ سند ام زیورن

جھمی ترہی خصلت نین رومت تہ چہک طمع زرن

زیر پرست نسان تہ چہک رنجور پھوی لعنت کرن

سوی رنجور یس نو تہ زانک یس صولن پتھ مرن

کیا چہو عالی شان انسان چہیں بو تمسی پتھ مرن

خیال سر پرست

کینٹہ جوشہور ناما دار گامک کار دار

پہو بن متند سر پرست تم تھاومی پیٹھ اعتبار

دولتہاہ چہیں بیشمار ملکھا چہو متند قرضدار

یُن کرشن چہیں حاکم سیت کشتا و چہیں تھاندار

شهری منز جا کن سیت یں چہو آسان دودہ تہ رات
ہیں کمون سودا پن آسان چہس سوزن غلات

سود کیں دیارن صرف تم ہتر اراضی رقیہ جات
چہس یون کھہ شت تہ کنتہ کھا گریتن ہش برات

چہس بولتند سر پرست چہس تنز کا ہی کرن
کیا چہو عالی شان انسان چہس بولتسی پتہ مرن

جواب بہ سر پرست

کت کنت ایمان پن دین سود خورن کافرن
کم بخت حیوانہ سند پاٹھ میل ہتک بخت اورن

وہتہ کمسنرہ لڑکری لا لکھ تہ نفس کافرن
تو بہ تقصیر نے کرک رنجور چہوی نفرت کرن

سوی رنجور لیں لوز انک لیں اصولن پتہ مرن
کیا چہو عالی شان انسان چہس بولتسی پتہ مرن

خیال عجیب پرست

کھیلہ ماوان میلہ پٹھ ڈیو مٹھ مارری بازگار
معجزاتن پڑچہ وچھیس تجبات نو بے شمار

ساسہ بدورای ایسہ کین تس رنگ برنگی جانوار
کم عجیبات کیا ونے تہم آہ منزہ کر پیدہ نار

پیر مرد اسیش ہنادتھ تام لوگن لوجوان
لوجوانن ماو وزرش نازنین لاجن زنان

دم دتن تامت بنتھ آو سام رستم پہلوان
پاسن بالوگن کہے تہم پادشاہ لوگ وعظ خوان

زان لت سیت چہم گٹر سوی دئن پین رہیر کرن
کیا چہو عالی شان انسان چہوس بوتسی پتھ مران

جواب یہ عجیب پرست

بوکہوس نادانہ ما بے زانہ کس پتہ چہک مرن

دائرہ ہی پتہ پتہ مرن تہہ چہک ورن تی پھوی کھرن

جو گوشت چہک عجیب پتر تہون جسا دو گرن

پہوی سخت آفت گت گز پھوی رنجور پتھن پران

سوی رنجور پس لوزہ زانک لیں اصولن پتہ مرن

کیا چو عالمی شان انسا پہن لو تمسی پتہ مرن

خیال اصول پرست

پز و لون تراؤن اپز باؤن خدا کیا گورسول

جان زھارن زوڑتھ قومک تریہ قومک حصول

مال و دولت جاہ و شمت ما کرن پالش قبول

نگ و ناموس نہ کر تھم لاد مگر زھارن اصول

خصلتاً پھیں جان عالی شان تراؤن کبر و کین

حق بجانب و اتناؤن دارہ تقاؤن و حریم و دین

غیرت و ہمت محبت بخشش غسرش برین

امتی احمد بنی یو ہتہ آس لئ کلم و دپ کسمین

سکاش حشین کم تہن یم پھاش تہن آس پران

کیا پھو عالی شان انسان پھیں بونسی پتھ مرن

جواب یہ اصول پرست

مرحبا ارض و سما انجسم ملایک چھی کرن

جان چھی انسانیت تہ تہ چھک اصولن پتھ مرن

پھوی مبارک آفرین کیتھ تراؤنکھ و سمن ورن

پھوی و ماغ عالی دلس رنجور پھوی شفقت برن

سوئی رنجور لیس توڑانک لیس اصولن پتھ مرن

کیا پھوی عالی شان انسان پھیں بونسی پتھ مرن

۴۷
غزل

ضایه گو بے مایه گو کن منز شکر گفتار میون
پخته کار و روست یه گو کو کن چکن محنته بار میون
میون اندریم حال تگه بوزن کس کس آسته تیوته
خال کانتر اه تیته ز مانس منز چوچسرم کار میون
رازه میون نراه میون شکر پر آس بهنه کا دن اندر
بهدر و چپسنه بهنوا کم گو توی رفتار میون
کیا شفق در دین منگه در دیندن مشفق
زاه لسه زه و کینسه بنده آتته و بنسه لوک نا میون
تضیک مه از تامت سٹھاه چیم خوشی قرآشناو
میونک لسه یار و تہ یارس در دین اندر میون
مجتگ دوه شفقتی لک گیه عناؤک و آری
نار حیدرک سیت دن دو و متو چوچسرم میون

لاده لارخم جگر بوته باده لائن حال دل

داؤلدېچونه کاهنته رنجورس سواغم خوار مېون

۱۸ جولای ۱۹۲۸

پيښه گرته سمسار نو

يدله سوری رنگ عالم پيښه گرته سمسار نو

وزنه لگ منظور مدهم ساز نو سیتار نو

ژلېنه لگ شب ظلمت لگ چلنه لگ شبنم گلن

پېښه انصاف لگ صبح لگ رحمت لگ انوار نو

آسېس منظره منځته رته ظالمونکېت مکان

آسېه سوي منظره جلدی مشرق لک سرکار نو

کاشېر لود دېه لومړی دور کاشته کار دگر سیتو

انقلاب کاروانک پانېن سالار نو

علم تو آسانه تو مضمون تو مقصود تو
 پیده کردی خوره گفتار من اندر رفتار تو
 ۱۳ بهمن ۱۳۲۸

غزل :- نیره دوش امان سون
 پیریه گردش تو بهارک نیره دوش امان سون
 سرسبز سرتازه کیه هر گلشنس باران سون
 وعظ خوانن پادشاه گورن ملن دینار حسین
 امن آزادی ترقی چهوه صرف ایسان سون
 شینک طلسم گوله بارود طوپه گن تشس کیا کرن
 آسمه لیس نشیه مجتک آهمن ربا سامان سون
 یس چهواز تیغین تفنگن پیشرن مذمت کران
 یتنه بهالسن راج کیره سوی رحمدل سلطان سون
 زاله مشعله شعله وینه یقه گنه لیس منز انقلاب

والہ ورہ سنگرن کوہن ژرھٹہ مارہ دُن طوفان سُون

پرستہ شہس سرابہ دارس پرستہ امیرس پرستہ خوش

انقلابک معنی مغزن تارہ نو اعلان سُون

نیرہ میدانش اندر رنجور بیٹہ مرد خندا

انقلابک رہنما بنہ ہمت مردان سُون

۹ اکتوبر ۱۳۱۷ء

غزل

ظلم بیدادس خلاف

اے مجاہد و دتھ جہاد کر فتنہ فسادس خلاف

لڑتہ میدانش اندر شیر ظلم بیدادس خلاف

جہالتش کڈ پاشہ انسانس وہ الضافک سبق

دوی تہ دکنیار تراد دل ستاد بغض و عنادس خلاف

کاس گٹہ کفر چ تہ گنچ آس تہ و تھ وسیع الاصول

تراں کھیہ ابلبیس تہ یلہ آسک حرامزادس خلاف
چیرہ دستی تنگ نظری بزولی دیوانہ گی
عادت نادان دقہے آس روح آزادس خلاف
عزبت وافلاس لیس گنہن تہ پاپن ہند سبب
ختم کرہ سوی آسہ لیس اتھ دام صیادس خلاف
پر تہ ترقی ہند سبق رنجورہ بن آزاد دل
لش خلاف روز آسہ لیس اتھ امن و اتحادس خلاف
۲۳ نومبر ۱۹۷۷ء

کور ہے امیر و داکھ پر ہے وعظ نقدیر ک
 اُن دتھ ژہ لو گہکھانہ مکتود و تھ میا نہ عزیزو
 دالتی دوتس جور تھ حکمت جی زئیٹ میٹ کا میں
 چمک فاقہ فرتھ کانہ مکتود و تھ میا نہ عزیزو
 نیو حید ساز و دو کھ بازو مال و مستاع چئون
 بنگلن چو گچھ رتہ چانہ مکتود و تھ میا نہ عزیزو
 چمک پانہ گمراہ بسل لڈتھ راہ کیا نہ خدا یس
 دیوتس ژہ لیو کھتم لانہ مکتود و تھ میا نہ عزیزو
 چمک کریمه لالیش کترہ کالیش کیا نہ مسندہ چھاوان
 کرتس ژہ ناوا ایچھ کانہ مکتود و تھ میا نہ عزیزو
 دولہ بوزون رنجورہ سند لو الفتلا بک وعظ
 تیوتہ تیوتہ وینہ کانہ زانہ مکتود و تھ میا نہ عزیزو

یوہ تہ آن

یوہ تہ اوسک ژئی کران ملکس تہ قوسس رہبری
 از تہ چہک دُن پتہوان ژئی سائین و تہ دتہ کوه طہری
 یوہ تہ اوسک ژئی اس مظلومہ سنزہ مرثیہ ~~خویش~~ پیران
 از تہ چالیش قدرش منتر فاہ بہت سکین مری
 یوہ تہ اوس مہنگامہ چہیوں ظلمس تہ بیہ جہرس جہلاف
 از تہ چالیش عظمتس منزوارہ سوی غارت گری
 یوہ تہ اس سائین زبانین پیٹہ کرتہ منہج مہر
 از تہ دُن کتہ کرتہ برو نٹھی چہم پتہ سوی ہتھکری
 یوہ تہ یس اوسوی ژہ دشمنش دپان از چہک ژہ دست
 از تہ منسی قاتل جانس کران چہک د لبری
 یوہ تہ اوسک ژئی کران دولت تہ بیہ غربت ختم

از تیر زردار س ته سردار س چپه کتم سنز یاوری
 یوه ته ژ ی اوسک کران تبلیغ قرآنک لکن
 از تیر وین ژ ی نش گزهان ظاهر چه کفر و کافری
 یوه یی و اعظ کران اوسک حر اس ژ ی منع
 از تیر پالش کیوت تهوان و ان شراب چمک بربری
 یوه ته ژ ی اوسک و نان گندم مناهوه جو فروش
 از تیر وین متنی لکن سیت چچی ده پالش همسری
 یوه ته حق گوئی و وان الخام آس رسته بچچه سزا
 از تیر وین یم پوز وین دال جیل کتم تهو بربری
 یوه ته آس عیش ته آه من بدل ظلم و ستم
 از تیر رنجور س چه حال اتن اندر سوئی اتری

غزل نوئی آمین آسن گوژ

نوئی عالم نوئی آدم نوئی آمین آسن گوژ
 نوین گوین نوئی گسترده دل دین تسکین آسن گوژ
 یہ آقائی غلامی گسترده آسن گوژ کنوئی ستمدار
 بن آولاد آدم گوژ کنوئی تیو تھ دین آسن گوژ
 نہ گسترده آسن خرابی اضطرابی جنس نایابی
 نہ این رسم رسوم نارسا دیرین آسن گوژ
 نہ گوژ کانه کینسه مہند قاتل بن انسان گوژ عادل
 نہ نام غالب و مغلوب نہ کانه مسکین آسن گوژ
 دودوس مانچیس قندس یوتہ پیور لاوتھ میول گر شاو لخوا
 تیو تھوی انسان انساں غمس ضامین آسن گوژ
 بران رنجورہ چہک خالی دین نو معرفت لوک

اما چنان کلام و حققت بین آسین گوژ
(۱۵ جون ۱۹۲۹ء)

غزل

نند باد و زنده باد و زنده باد

امن و آزادی ترقی اتحاد

دین دایمانی پهمیون کتو داره یاد

امن و آزادی ترقی اتحاد

اوس یکه انسان انسان کھیوان

ترلیشه کنه انسان رتھ انسان چیوان

تیلہ ته اوس سچیمین ہنداسی مراد

امن و آزادی ترقی اتحاد

کشمکش تفرقی طبقاتی نفاق

تراؤ دتھ ہمچھنا و قومن اتفاق

زندگی هستند بقول بلند مقصد جهاد

امن و آزادی ترقی اتحاد

مشرق تل مغربس تام دھوم دھام

دنیہیں منز پیرہ کریتوکتہ نو نظام

یوتھمنہ باقی روز کُنه فتنہ و فساد

امن و آزادی ترقی اتحاد

گوکہ بار و قوت ترا دسامان جنگ

بہک اگر انسان ژہ چوینا عارنگ

نیرنوسامانہ عیتہ و تھ کر جہاد

امن و آزادی ترقی اتحاد

کیتہ نشہ تھا و سببہ صاف دی دور نژاد

لول محبت محسوست نو با گراؤ

دارہ چھل انسان و لہ بغض و عناد

امن و آزادی ترقی اتحاد

پهوی مدعی رنجور بی رزون کتھن

مصرفتک شیشہ زور ہیچہ دون اکشن

ختم کرہ لبس و نیہک ساری بقناد

امن و آزادی ترقی اتحاد

(۹ دسمبر ۱۹۲۹ء)

سرخ چینکس مزدورس کن

شاباش شاباش مرحبا مشہور مزدورو

نورہ سرخ چینکہ شیردل بہدور مزدورو

نارس تہ شورس شسترس طوپن تہ بندوقن

گو چاہنہ و بد بہسیت چکنا پور مزدورو

الہ راو تھک کوہ بال کوٹ زلہ ناوتھک تھم دیو

یم پران خوگر اسس بند مغر مزدورو

گل شبن ظالم زن به پیوک تت تاف ریتہ کالک
 نزل چین تراو تھ یورپین زن ژور مزدورو

لوس ته غضبس لته دژ تھ ژئی رتھ رتھ راست
 داتک ژه دادس بجل چہ اک دمنہ دور مزدورو

گلہ و یوستیداد ژلہ بلبہ چین تراو تھ چیانگ
 بلبہ چانہ حکمتہ سیت میو نذا صور مزدورو

بہتہ چانہ ہیبتہ سیت گت کفرج ته گنہج رات
 ژھٹہ چانہ آتش خانہ گیہ کا فور مزدورو

یڈ وی ژہ چھی از مشرقک بڈ بڈ ته مخالف
 مغرب ته ہلدی آسہ چیون مشکور مزدورو

رشیانہ چینا یعنی این ایشیا کرد تھ بیدار
 یورپ ته کرہن ژئی فتح غیور مزدورو

ینگ آسہ ته یوزن کس سنا بدلاوہ قیمت سون

لگ ورنه بيه نو ساز سون سطور مزدورو
 وچهک ژه يله ظلمتس خلاف عدلش طرفدار
 اده چيئون شناخوان چهو از رنجور مزدورو

۳ جنوری سنه ۱۳۵۷

پيچينکيس مزدورس کن

صدمسارک مرحبا پهوي اے علمبردار حسين

اے بيا مزدور حسين بهدور حسين سالار حسين

کس پهو يوتنه استادون کس نش هو چيچه علم و هنر

کس پهو يوتنه وحی و صحيح دن کس پهو يوتنه پيغامبر

آونو دين يته تسکين و نه انسان دن

لر نه يمه آئينه بابت دراکه ميدان اندر

گرم کرمت پهوي ژه بحث و سبت از دربار حسين

اے بيا مزدور حسين بهدور حسين سالار حسين

مذہب میں منہ دیو پہاڑ و منترہ ژہ دن کتھ پاٹھ دراکھ
 دائرس انسا نیتکس منترہ ژہ دن کتھ پاٹھ ژاکھ
 فکرہ کتھ پاٹھین تروی دن اسہ تہ تھہ پاٹھ فکرہ تار
 زندگی مہت نو بہت مقصد نظام اشتراک

مونک بے شک دلاور سر کر تھ دیوار چین
 اے پیامزدور چین بہادر چین سالار چین

عملہ سیت تدبیرہ سیت بداد و حقن تقدیر چین
 بریون نہنا دتھ پوتھ دن نو کرن تعمیر چین
 خون جگر کہ سیت دلا دتھ ژہ مہیدان دیہاڑ
 چہم پوان از لبہ سرخی سرخ نو تقدیر چین

اس چہرہ دتھ تخریبی اندر ژہ چمک حمار چین
 اے پیامزدور چین بہادر چین سالار چین

دین چوون ایمان چوون انسا چوون اسلام چوون

آسہ تمون پس از کہ پتہ تھی رہنما سالار سون
 باد اصلک راز آسہ دوون ما و میدان جہاد
 لغزہ بازی سیت انجام گونہ از نام کار سون

چانہ حکمتہ سیت پیدو گریوست از سرکار چین
 اے بیامزد و چین بہد و چین سالار چین
 (۱۰ جنوری ۱۹۷۷ء)

چینکس مزدورس سلام

سلام چہوہ ای شہر جہور سوندو سنگ کرن والیو
 سلام اے چینکو سانیو دلا در جنگ کرن والیو
 سلام ای سرگروہ سرفروشان سرزمین چین
 سلام ای خونہ سیت تیہ سرخ چینس رنگ کرن والیو
 سلام ای عنان زبان رہروان کاروان ما
 سلام ای ظالمس ظلمس نہ کفرس رنگ کرن والیو

سلام چپوه ای شهیدان امن خونین جاننازو
 سلام ای عالمج نو زندگی منگ منگ کرن والیو
 سلام ای افتلابی وقتہ کیو بہ دور مرز وورد
 سلام ای ظلمہ ستمکہ عالمک دل تنگ کرن والیو
 سلام رنجور چپوه سوزان تہند بوزان چہہ مینہ اوصاف
 سلام اے سرکش سرشکر درہنگ کرن والیو
 (۲ فروری ۱۹۵۰ء)

کاشتر تانک خیال

دارہ تہود ما کاشتر و جائنک تہ بیہ پانک خیال
 پھک ژہ کاشتر تھاو آزاد کاشتر تانک خیال
 فیصلہ مقصوم کس بوزم ژہ چپوی دستخط کرن
 سوچ سوچی پرزہ برو نٹھی کرزہ تھہ شانک خیال
 فن ز طلسم ہیچہ ژہ سائنس فلسفہ علمس بہ داد

گردن تخته نه گیتا زان میو یکسان قرآنک خیال
 پهلوی قسم تو یک ته وطنک چه یک اگر وطنک رفیق
 دخیان تو یک جان وطنک تھوزہ پست غنائک خیال
 دشمن ہند پیرہ اندازد پهلوی زہ چھک گیرس اندر
 تھو دھین کھا در نظر پتہ بر یو سنڈ کر ہانک خیال
 دشمنایہ دوست لاگی مس دی ماوس طمع
 لورہ پیٹھ تار ی صرفت بینہ تازہ یارانک خیال
 ناد پیٹھ قوچ بد کھ بستہ نادرہ ہینرا ہوش کر
 نندہ گر تھ بیدار تھو دوتھ تھاؤ طوفانک خیال
 بن دلاور نیک بے خوف و خطر بن شیر نر
 کیا زہ چانین دشمن ما آسمید انک خیال
 لوٹ پهلوی رنجورہ ہر گاہ خدمت خلق خدا
 پھر تھ قوس کن پن پیہ پنہ انسا تک خیال

خواب

فضل کر یارب جهان چس رحمتس امید دار
 فال بد کیاہ تام کھوت آسہ حال بد آد پیسی کار
 جل ان بیه رحمتک دریا بجوش من حبلوہ لاو
 چارہ کرنتہ مارہ گئیہ تنگ آو عالم زیر بار
 وچہہ مہ خوابس منز صرف زن تہودستے گز آسمان
 آفتاب شرمندہ ڈیو ٹھم آسمان یثر اشک بار
 تار کوزن نور کھوٹت زونہ زن لگمت گرہن
 آسمان منتر ملایک زن کران آس گریہ زار
 کوہ بیابان زن ودان آس سور زن چہو کمٹ و شن
 زن سینر باغن ز زرترا مت ہر تھ پیو مت بہار
 شہل زن کھمت کلن چمن وچیم آثر شکست

جانور وحشی و چیم غمگین بلبلی دل فگار
 کوی و چیم بون کن نمت و نعمت کنن زن اش پنهان
 دوده و چیم نیران زینیس زن و زان انداند چه نار
 زن ته لکه چرسی گمت و چیمک نه چشمن پیر زان
 اک اکس بتم ژوپ یوان زخمی و چیم لک بشمار
 ماحه کورن بر و چیم مایس ته گبرس زن فساد
 هینگ ته منگه لولنس اندر مشغول و یو هوم یار یار
 زن کران لته مونڈ غریبن پیچ کھستنه و کس امیر
 کینسه کن تبه کانه چهان کس بوی بندگورشته وار
 شرکرن خیرس بدل زن ساروی تهو مت روا
 جور و استبداد بیه جبرس نه غصبس و اگر ار
 فال زن شکسک پمت زن شال ویشته سهه ژلان
 نامدار زن نابکار زن خامنی اته اقت رار

جهنمک موکل و چیم جنتس بنیومت دید وان

بهره ورنار و دوس مته زن کران اسه لاره لار

تاله کل لک و چیم زن یم پن کاشر و دان

مته پشیمانی پریشانی کران بثر ناله زار

سسه بد کاشر و چیم زن اش سران مرثیه پزان

بیون بیولوی ساری گریدل و چیم بثر بیقرار

خاصه لک و چیم پران استغفر الله العظیم

ژاس بوته متنی اندر تامت دین رتو نم قرار

توبه تقصیر چوس کران مته حال بد حسرت و بچته

زن گیم آواز تام لے مرد کشمیر دل مه مار

زوره سان آکو کلن الله اکبر تام گوم

نغره حیدر بجا وان زن و چیم شیر جبار

زن بهار و کین یوان نصر من الله و یندا

بوز و الفتح "قرب و ن روز کر تام انتظار
 اوس شب جمعک عمل صبحک و چھان اوس یہ خواب
 تام دتر ہم زیر دپو ہم گاش آدودتہ گرتہ ہشیار
 خوابی اندردنان تعبیر اوسم بابہ جان !
 پہوی روی رنجورہ دیشن و ن کی کالہ تہ پرار
 (۸ فردری ۱۹۳۷ء)

ندامت

بھی توبہ پران توبہ استغفار خدایا
 استغفر اللہ العظیم اے بار خدایا
 بہتر بارہ گنہج کھا چہونہ اسے وارث نفس کن
 اٹہ بارہ ہتھ آس پانہ گنہک بار خدایا
 مشراونیکی بول گنڈتہ اس درای بدین پٹھ
 اسے کردو ہے تی چھک تہ ہتھ بزار خدایا

اَسِه تَنگَنه بوزن کيا چهو قرآن سَراوان
پَرشَه باطلس تَهو کر حقس اَنکار خُدا ایا

مَشراو اَسِه پُنه دین تراو آئین الصافک
زُهن کلمه تراو تَه نال گو زنا رخدا ایا

کینه دیره نه ریش روزه زاه اَسِه پُنه نمازے
اَسِه کر نه زاه ریشَه کامه بخش مار خدا ایا

هِنه اَی سَنس آو لَنس گرو آبس منز
وَتَه پانه وُن مِتَه ناو اَ پور تار خدا ایا

پِرِه دِلَه تَه پِرِه زیوه چپی پیران رزِه چانه کر تَه تَهف
اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الْعَظِيمَ صد بار خدا ایا

پُهک رَحْم کرون رحمتک دروازه دَتقی تَهاو
عَفو کریم ناو پَهوی غفار خدا ایا

هَشروُن ندامت مَشَر گز تَه شرمندگی تَه اَی

اُس بے نوار بجز سببِ کارِ خدا ایا
 ۹ فردی ۱۹۲۷ء (ع)

غزل

دلِ دارِ بچھا دلِ تھوڑا دلِ ہشیارِ منہ
 گلِ زانہ کیا بلبلِ اوس گلِ زارِ منہ
 کس کیا بہت گو کس دُستِ آکس سببِ گوشتِ
 لاشِ کیا خبر لیس بے خبرِ فرانِ کارِ منہ
 لاشِ کیا خبر لیس آسہ مُت سیرِ شکارِ
 ریتِ کالہ دودِ تڑا کراپہ کس دُورِ تہ دارِ منہ
 پھونہ دا دلِ بندہ دردِ دلِ کا بہتہ بوزانِ حالِ
 دُمنہ پھومنے دُن لاشِ وار دُن مانِ اُشارِ مہنہ
 یس پڑ وئی دُن زیورِ لاشِ از کرنِ سنگسارِ
 منصورِ سدا پٹھ حق پرستِ بینِ لدنِ دارِ منہ

۵۱
چہونہ وار ونہ لسن پُز ونے کیا بادا پُرس آو۔
گر تھ موختہ مار س مول کرن یا پختہ کارن منز

کیوتھ ہا پتن بیہ واندرن منز ثوبہ رت انسان
تیوتہ نام وار چہوی گر تھان کر تھ خام کارن منز

مکہ منزہ محمد مصطفیٰؐ ژول یار اصحاب مہتھ
گذراؤ بتو ادہ زندگی انصار یارن منز

ہمنہ آکھ کتہ رنجور بزول نامراون سیت
ڈلسن تہ ڈوگرن بوگس سپہ نابکارن منز

(۷ اوسمبر ۱۹۵۰ء)

سُرخ پرچمِ سلام

سر بلند ای سُرخ پرچمِ دم بدم بویئے سلام

ہر سمت ہر منزلت ہر قدم بویئے سلام

پھمک دِرتھ جہاں جر تھ خون شہیدانِ وطن

سُرخ رنگ ای سرخ زو و الاحتم بونے سلام

کاشن ہنزن امیدن ہندثرہ چہک چہمہ حیات

چہک مزورن گریتن کیوت جام جم بونے سلام

چہک مزورن گریتن روح تہ لؤہ سمعک پیام

غم شہن سرمایہ دارن کیوت صدم بونے سلام

سون عزت آبرو ڈی سون طمع آرزو !

کرفدا اسبہ ژے پین دین و دھرم بونے سلام

از پھوچو لوی راج کشمیر ژہ چہک سرتاج سون

از گیوان رنجور چو لوی ہمتہ قلم بونے سلام

(۲۶ دسمبر ۱۹۵۷ء)

سلام بہ دروازہ زندان

جنوری ۱۹۵۷ء کی گرفتاری میں یہ نظم سنٹرل جیل سے لکھی گئی

سلام بوزای در زندان خدایس و چہہ مہاکیا گو

نوئی مرد خسرو آدی ژه مہمان وچھ خدا کیا گو
 حوالہ پہوی رچتہ تہوزن گلن ہند بلبلن ہند دل
 یہوی پیکہ سر زمینکہ علم شرک دلرا کیا گو
 نظر کر بوزلے زندان سواہل راز پہوی مہمان
 فرشتن یس پہوی چھنا دان نظام الا اللہ کیا گو
 در سگاہ عمل بیشک ژہ پہوک عملن کران اصلاح
 مگر دتم ژہ وچھتا زاہ بنن مرد خدا کیا گو
 وکتا منت ژہ وچھمت چھت سٹھاء ریزن تہ بیهوگر
 یمن ژورن تہ بد معاشن ژہ نش حاصل مد کیا گو
 لو لے اندر ژہ رحیمت چھت سٹھاء رہرتہ بڈا فسر
 اما غم خوار قومک کیوتہ بنن تیوتہ رہنا کیا گو
 پہو وایان ساز نو سنطور ژہ نش از شاد و خوش مسرور
 یمن کا شردنان رنجور یہ سوی اہل وفا کیا گو

پنجرک بلبیل

جنوری ۱۹۵۱ء کی دوران گرفتاری میں سرینگر سنٹرل جیل کی ایک شام
گورنر کشتیر کی خدمت میں

تعب تہ تسرت جہم یوان جہرت پہو یہ کیو تھ کار

کہہ مار تھ روٹھکھ بلبیلو کور کہہ تھ گرفتار

کیا باغوالش گو گلن بلبیل پہو فسادار

کہہ مار تھ روٹھکھ بلبیلو کور کہہ تھ گرفتار

یس باغوالش قتلکس دین سوی پہو چیون ایمان

سوی کلمہ پر ناد تھ تھ از تام گل تھ خارستان

اوسک گلن ہند نغمہ خوان کور کہہ تھ توئی خوار

کہہ مار تھ روٹھکھ بلبیلو کور کہہ تھ گرفتار

روٹھکھ تھ از متنی بدل میسنی تھ شکوہ خوان

ہتوی لک پنجرس تھ از میسنی تھ ثنا خوان

امه خسته ستم کيادوان پشئن پشئن آزار
که مازده رو رهنه بلبو کورکجه ذه گرفتار

اوسک ذه پوشن منتر بهتته تنها لکن نشه دور
کُتتام دشمن چيون اوس تته رشکه برهه پور
بهتتان دنته ايم کره چيون صياد حيردار
که مازده رهنه بلبو کورکجه ذه گرفتار

اوسويه نتمیک شک بشوه الزام بیک پهي
کرمتيه اوسوي بردهنه از الغام نيمک پهي
قیدی اسيري بوز پيز يارين چه سزاوار
که مازده رهنه بلبو کورکجه ذه گرفتار

رنجوره يدوي چيک ذه زندالن اندر مظلوم
دن دن ترانه نوويه دل پينه روزه زاهد مغموم
زهن جامه صبرک نال توکل ته دجه گل زار

کینه ماژده روژمهک بلبلو کور بکجه ژده گر قنار

(۲۳ جنوری ۱۹۵۱ء)

پنجرک بلبل

ما صباد و کياره کرتھس بند بو تيه پنجرکس اندر

آغه ميون پھوي باگه وان لیس باغوان از پنجر

دين و ايمان پھوي نينا کشر لصب العين ميون

کينه ميون کس دشمنس در دل يه سينس رو دشر

باغوان دوپ گرهن پنجرکس لدن داريل ته کاو

کينه دوپن شيدک گل بلبل تهون پنجرکس اندر

هولو منزه نيرتهه ستم هر دک تيه وچه ميانو اچو

نو بهارس منزته پھوس از بوي تلان هر دک ثر

آش اسلم تيه بهارس منز پرک کله ما بوداش

يام بوزم گوس آزاد تام بيه و و تم خط

چها عوامی راج کینه ملکس پپو از دقتت ببوج
 دوت کیا گنه کارته ناپرسان چپونه کاهنه دادگر

پریم نی برو نه مارش لیس پریمه سپزندنٹ پپو از
 چپونه معلوم میانه اتھه لست دومت کیا اوش مشر

بوه ته اوس لته رنج سختی مند شکارمه میور سخور
 از ته دن بوی قیدور زندان تهومت بند نظر

(۲۴ جزری ۱۵۱۹ ع)

(از سنرل جیل سرنگر)

ر مانی

ر ماگوک بلبلا امه پنجره منزه عنم تراو کرشادی
 پیپی ز پنجره ظلمچه وس گئی حاصل شه آزادی

یوتهی رو طکھ یتوتهی یتته باغه کئو جاناور قتل شور
 و شکرستور لاران با غوانس ای فریادی

کشتن گو با غواشن قدر دانن حال چپونوی یام

دنن تا مت کریون حل ربا ببل بدشادی

محمد مقبول کس کن

ناد پپوی مقبول بوز مقبول حق آن گرشک

اس دنان مقبول چچی مقبول حق آن گرشک

پور کنو ده شته وری اوس ارمنته زورم اسوج

بکری سنه سال اوس مقبول حق آن گرشک

شتو هم تاریخ شعبان المعظم اوس ریته

وقت خطبک دوه جمعه مقبول حق آن گرشک

اوس سنه سحری نزواه شته سال که پیله در روان

آ که نیله یوت زاکه روت مقبول حق آن گرشک

بزمی جنگ تیز اوس تند منظرین اوس در شور

اوس مته شوقک وقت مقبول حق آن گرشک

گاش آؤ دلچپین اچین میانن زه زاکه چیم آش چان
آش قوس بنزہ تیو تھ مقبول حق آئن کر شک

تھوزہ حسن قومک نہ وطنک خدمت خلقک خیل
دوزه روتو پھل نیک پز مقبول حق آئن کر شک

بوش دزه بے بہت تیو تھ توشہ یو تھ ین سر بسر
نوش دل با ہوش چھک مقبول حق آئن کر شک
غیرت و بہت محبت بخشنی رب الحلیل

چھک تیو تھوی لایق روتوی مقبول حق آئن کر شک
چھک قوی بہت قوی دل چھوی عجب ذوق و یقین
سوں قوی مہر چھک مقبول حق آئن کر شک

صد مبارک مرچیا شاکش چانس بہتس
چھے ارادن پیٹھ عمل مقبول حق آئن کر شک

چھوی پنن ایمان تیو تھوی مضبوط یو تھ الہ راوہ کوہ

یادہ پُر انرا وہ حق مقبول حق آسن گر شک

تہو پین آیین نُن اضا ف کر ظلمس جواب

داد عدس چھک ہوان مقبول حق آسن گر شک

یٹ شہل ت ت و ا تہ بے تاف ظالمس ظلمس خلا ف

روز ہر دم بوز توتہ مقبول حق آسن گر شک

دستگیری کر زہ بے دستن بیکس بے سرن

خستہ دل رچھ غمزدن مقبول حق آسن گر شک

جد تہ فاروق عمر پھوی حد تہ پھوی لطف و کرم

تہف غریبس کر اگر مقبول حق آسن گر شک

نیکستی پتہ کچھ ایلن سیت کمینن دیچہ سبق

پھوی تیو تھوی عادت رتوی مقبول حق آسن گر شک

رٹہ سنجار تچ دتہ تہ گھنولش کران گر تہ اجتناب

یاد تہوار شاد پھوی مقبول حق آسن گر شک

ٹاٹھ لڑب العین گنڈتھ سوز نے پیغام جان
پر عمل کرا تھ اگر مقبول حق آسن گر شک

پر تھ لبس تعلیم ٹاٹھین رٹنرہ سوی نقش قدم
وتھ سوچھے عالی عجب مقبول حق آسن گر شک

پھوی دنان رنجور لیس مشہور نامی بابہ چیون
مان پھوی فرمان رتو مقبول حق آسن گر شک
(۷ مارچ ۱۹۵۱ء)

ای پسرنید پدرش بنو بگوش دل بہوش
یادگر دارد سخن مقبول حق باشد ترا

غزل

انسانہ بن انسان اشرف زان بکتائی
انسان پھوی سوی انسانہ سزیش تھارہ رانی

زاو ماجہ کسی آوہیون بیون ناوہتھ انسان

بُده چین یهودی سنده مسلمان سیکه ته عیسائی

ملک تله پوه کړوی کل ته گل یتنه درای رنگارنگ

پیدا چپه کړم تر مذهبو د وکتی یار ته خدائی

مذهب پوه تمکوی ناوړس که وخته اوس قانون

انسان و نان یتنه آد تنه قانون خدائی

پزه اوس لیکن مطلبس تمه کس پوه کس و اتان

معنی تمیک سوی زانه لیس بڼه صدق و صفائی

ینه آدامنک محبتک پیغام یتنه رنجور

تنه بوز نادان گوشتس نو علم خدائی

(۱۷ مارچ ۱۹۵۹ء)

امداد باهمی سون

پهولساده تازه گلزار امداد باهمی سون

بڼه لوه کشره معمار امداد باهمی سون

انه لوه کشره لعل قومى تجار تک پهل

لگ گز هنده دن بکمل امداد باهمی سون

پرته جابه شهرة گامان از کوه لمت چپه عان

نوحلقه دارانجن امداد باهمی سون

گزه ختم رثور بازار لگ ثلثه کلینه غله دار

کره پانه دانه باپار امداد باهمی سون

رستخوره دهنه لکن کر تخریک هم برادر

مژه راده رحمتش بر امداد باهمی سون

(۵۱۵۱۹۴)

شاعر س کن

شاعر ابن پرته زمانس کیوت تزه نو پیغام گل

ترجمان نازک خیالین هند تزه بن الهام گل

کفر چینی رازن اندر بن مشعل راه قیبن

بلبلن دیون چپوی خزانس هنر تزه نو پیغام گل

بلبلن هند نغمه خوان چمک بن گلن هند رازوان

داغ گل معلوم کر کیا گو بهار کیا گو خزان
 واقف گنجینه اسرار پنهان داره بن
 دوش کداده فلسف دُثره ناؤ سانس کر عیان
 یاره کدبیه داره بن انسانه سند ذات وصفات
 لیل مجنون تراؤ وله انزرا و تفسیر حیات
 همنشیں وله بوز لویه کتفه میون محرم راز بن
 پریون دنیا سورہ و تہ لویه و تہیک آواز بن
 چمک گیون زول سون از گونه مانتہ لویه و قنک لکر
 ساز دای مزورہ سندر مظلومہ سسر اوار بن
 زندگی ہنرہ کر چھ شکل ز چھ و تہ ہند چمک ترہ کاش
 کاروانس بیت بیت بکچہ بر دھڑ کر منزلک تلاش
 ریگزارن عارزارن منز ترہ بن و تہ ہند انشان
 مخلص اندر اترتہ کر راز لولک داره پکاش

بن مفکر فکرہ منہد جوش پیدہ کر پالسن اندر
 نادرہ کتھ چہوی تارہ تارن قوم طوفان اندر
 اس اتحادک ترقی منہد سبق دین چہوی لکن
 روح آزاد پیدہ کرد دوبارہ انسان اندر

چہوی اگر جاہ و جلال کر شاعری اندر کمال
 جادوان روز زندہ حاصل کر مقام لازوال
 زندگانی چہی ژہ لا فانی کرن حاصل مگر
 سیت مین رنجور یا ژہ تہ بن تندر اک ہم خیال
 (۹ اگست ۱۹۵۱ء)

از جدا مہجور گو

یہ نظم کشمیر کے مایہ ناز ترقی پسند شاعر حضرت مہجور کی وفات پر لکھی گئی
 غم چہو از ماتم کشیرے از جدا مہجور گو
 دوستن یارن رفیقین از جدا مہجور گو
 آہ کلن منہد نغمہ خوان لیں بلبلن منہد ترجمان

بلبلِ باغ سخن ثابت مدامهجو رگو
 کاشیرن هند سازو این دُول سوزک رازدان
 زندگی هندس ربای دت صداهجو رگو
 زانه دُن ساز جگر راز رموز است سخن
 شاعری هنره ناوه مهندا که نا خدا هجو رگو
 بخشون سوزیقین هجو ره سندر حُن کلام
 معرفت شیش برتّه جام بُدا هجو رگو
 مشعل راه روان کاروان انقلاب
 محرم راز سخن لیس از جدا هجو رگو
 این داتحادک ترقی هند سبق دتّه کاشرن
 خادم قوم و وطن خلق خدا هجو رگو
 زنده تهور بخوره بیه هجو ره سندر طرز کلام
 حُن معنی سوی یمیک دته اک نذا هجو رگو

غزل

فوطه موله ناده خسرید آری ژمارنه محنته مار
 محنته موده فوطه نیم کن راده شش پهنوی دوتار
 دوکله باز دو خام گراکن دوشکه کینه موده کنشک
 فکره گراکن لورته موٹوئن کھوٹ کنن والین قرار
 آفتابن ترا دیر یوه رٹ تار کوشهر منده گی
 کاش آوگه شرج نگر پھوج کره نه لگ شکمت بهیار
 سون صرافن اوس کته سترل کنک سون موده موده
 سورگ کشته در که باده دامینو کز جمع بیوایه دیار
 کیسه کدنه لته دته فراخس لگ لکن اصلک نلاش
 نبر دته رنجوره بازارس اندر پر کهاد کار

(۱۶ اپریل ۱۹۵۲ء)

انتظار کیجئے

بانگ انقلاب کے علاوہ میری تصنیف کے
 مزید اور تین کتابیں جہاد حیات روح آزاد
 بہار جاودان جن میں اعلیٰ اور چیدہ نظمیں ہیں
 اور حالات حاضرہ پر تبصرہ کیا گیا ہے۔ بہت جلدی
 کیساتھ شائع کی جائیگی۔ شاعرتین اور ترقی پسند
 صاحبان بے صبری سے انتظار فرمائیں

(رجزور کا شمیری)

(بغفم اللہ اندرواری)

SRI PRATAP COLLEGE LIBRARY
SRINAGAR (Kashmir)

DATE LOANED

Class No. _____ Book No. _____
Acc. No. _____

Acc. No. _____

This book may be kept for **14 days**. An over - due charge will be levied at the rate of **10 Paise** for each day the book is kept over - time.

[illegible]

پروپیراٹر شیخ علام محمد

شیخ علام محمد سائنتا جرائن کتب
 و مارکان منزل فایمہ بانسرا میراکدل سینگ